

LYDIA ROOD

SURVIVAL

Leopold

Eerste druk 2015

© 2015 tekst: Lydia Rood

Omslagontwerp: Marlies Visser

Omslagbeeld: Hollandse Hoogte

Uitgeverij Leopold, Amsterdam / www.leopold.nl

ISBN 978 90 258 6887 1 / NUR 284

Uitgeverij Leopold drukt haar boeken op papier met het fsc®-keurmerk.

Zo helpen we waardevolle oerbossen te behouden.

Nee, knik ik

Soms kan ik mijn stem niet vinden. Ze zeggen dat ik schreeuw en met dingen smijt en veel te veel lawaai maak, maar dan is het altijd te laat. Op de momenten dat het moet kan ik niets zeggen.

‘Leuk voor je, tien dagen onder leeftijdgenoten,’ zegt ze.

Ja? Tien dagen tussen vreemde kinderen. Lol die ik niet begrijp.

‘En jullie gaan fantastische dingen doen. Survivallen en zo. Denk ik.’

O, geweldig. Tien dagen stoer doen. Me groot houden. Als laatste op de top aankomen. Kano en kleren kwijtraken. Alleen in die kano moeten.

‘Jullie slapen met zijn vijven in een tent. Leuk hè?’

Ik schraap mijn keel. Er komt niets.

Dus vijf meisjes, dag en nacht. Babbelen, giechelen, haren vlechten. Geen eigen plek om mijn pyjama aan te trekken, dus hun blote borsten en mijn niks. Tien dagen lang poepen waar andere mensen het kunnen horen.

Leuk?

‘Er is nog plaats.’ Hella ziet er tevreden uit. ‘Ik krijg net de bevestiging. Zodra ik het geld overmaak, is het definitief.’

Dus het is nog niet te laat, het kan nog, ik kan nog nee zeggen. Een kamp – ik ga nog liever tien dagen naar de gevangenis.

‘Je vindt het toch leuk?’ vraagt ze.

Ik knik.

‘Gauw, ga even naar de winkel om de hoek, hagelslag halen. Puur is op.’

Ik begin mijn sokken aan te trekken, die ik zolang op de trap had gelegd. Hella vindt dat slordig. Ik vind het handig. Dat blijkt maar weer. De

hagelslag puur op: dat is een noodgeval. Als ik niet snel ben, krijgt Janne een gilbui. Ze loopt rood aan, begint te schreeuwen en houdt niet meer op. Brullen is een beter woord. Janne is geen gewoon zusje. Ze kan veranderen in een brulbeest. Maar als alles goed gaat – en de dingen die zij verwacht te zien zijn niet op of kwijt of stuk – is ze meer een soort huisdier. Je moet haar alleen niet aaien, want daar kan ze dan weer niet tegen.

Hagelslag puur, chocoladepasta (geen Nutella, dat is te bleek), rookvlees. Geen pindakaas: te geel. Janne eet alleen donkerbruine dingen. Geen rijst, geen aardappelen, geen pasta. Wel donker volkoren en roggebrood. Ze kan met een vies gezicht een bleek randje van een gebakken ui peuteren voor ze een hap in haar mond durft te steken. Volgens mij zou Hella haar niet zo moeten verwennen. Maar Hella houdt niet van gegil. Daarom moet ik nu rennen om op tijd terug te zijn voor het ontbijt.

Ik ben Hella's pinpas vergeten (die voor zulke noodgevallen altijd op de ijskast ligt) en ik moet uit mijn zakken vergeten muntjes opdiepen tot ik genoeg heb voor de hagelslag. Het lukt net niet.

We moeten wel precies op tijd eten, want ten eerste wacht het busje dat de tweeling komt halen niet en ten tweede kan Wessel er op zijn beurt niet tegen als we niet precies om 07.45 uur gaan eten. Wessel heeft zijn eigen raarheden. Gelukkig is hij geen giller. Hij bijt alleen keihard op de muis van zijn duim als iets hem niet zint. Dat hele stuk van zijn hand is hard van het eelt, want als hij angstig of onzeker is, zuigt hij erop. Ik wil niet dat Wessel boos of angstig wordt. Het is naar om te zien.

Ik zie er zeker nogal paniekerig uit, want de vrouw achter de kassa zegt: 'Dan komt het de volgende keer wel, ga maar gauw.' Ik kijk haar verbaasd aan: het lijkt wel of ze snapt wat het probleem is. Misschien kent ze Wessel en Janne?

Ik ben een dikke minuut te laat terug, maar Wessel is bezig met een spelletje op zijn telefoon en heeft het niet in de gaten. Hella moet hem zelfs waarschuwen: 'Wessel, eten nu.' Zonder naar de klok te kijken gaat hij aan tafel zitten. Janne strooit hagelslag op haar volkorenbrood. Alles onder controle. Ik adem stevig uit.

‘Hella?’

Mijn moeder kijkt mijn kant op.

Zeg het eens, schat? Ik heb een vervelend stemmetje in mijn hoofd dat soms voor zijn beurt praat. Nu praat het voor Hella. De echte Hella geeft geen kik. Ze houdt mijn blik ook niet vast, ze kijkt weer op haar bord, maar ze luistert wel, dat weet ik.

‘Eigenlijk...’ begin ik, ‘zou ik toch liever niet naar dat...’

Mijn stem doet het!

‘Weet je wat het is...’ Ferdi komt binnen. Zijn kleur is groen vandaag. Groene sokken, groen T-shirt onder zijn overhemd, groen polsbandje, en als hij zich omdraait zie ik het groene elastiekje in zijn paardenstaart.

Hij merkt niet dat ik aan het praten was.

‘... ik kan die kans eigenlijk niet laten lopen. Dit is dé gelegenheid om nu eindelijk eens New York te zien.’

Hella draait zich naar hem toe en glimlacht.

‘Dat is het, ja.’

‘Daarom wou ik toch maar gaan.’

Ferdi schenkt koffie in en gaat met zijn billen tegen het aanrecht staan. Hij zit niet graag bij ons aan tafel. Ik denk dat hij zich daar opgesloten voelt.

‘Goedemorgen, papa,’ zegt Janne.

‘Goedemorgen, papa,’ papegaait Wessel.

‘Ja, goeiemorgen jongens.’ Ferdi kijkt ze even afwezig aan. ‘Dat is toch oké, Hella? Jij hebt er toch geen probleem mee of zo?’

Hella smeert de boter op haar boterham uit. Heel precies tot aan de randjes. Ze doet er een beetje lang over, en al die tijd blijft de botervloot bij haar bord staan, en omdat Ferdi doorpraat en Hella luistert, kan ik niet vragen of ik de boter mag, maar ik moet ook naar school, en daarom sta ik half op en reik over tafel, en Janne zegt: ‘Dat hoort niet. Toch, mama?’ en Hella kijkt verschrikt op en geeft mij de botervloot, en ik smeer mijn boterham.

Al die tijd heeft Ferdi staan uitleggen waarom het oké is dat hij naar New York gaat als de vakantie begint. Zonder Hella, want iemand moet op de tweeling passen. Ik ruik een kans.

‘Als papa weg moet,’ zeg ik, ‘kan ik misschien beter thuisblijven? Om te helpen met de tweeling en zo?’

Gesprekken gaan langs Janne en Wessel heen. Je kunt rustig over hen praten waar ze bij zijn.

Maar Hella heeft me ook niet gehoord, want Janne is tegelijkertijd over de manege begonnen. Ik eet mijn brood en wacht af. Dat is iets wat buitenstaanders nooit begrijpen: dat je de tweeling altijd even voor moet laten gaan. Als je tenminste geen toestanden wilt.

‘Dat kan toch niet, dat ze Aramis zomaar verkopen?’ vraagt Janne. ‘Op wie moet ik dan rijden?’

‘Er zijn toch nog meer bruine paarden,’ zegt Hella.

‘Lighthouse en Red zijn vossen. Die zijn oranje!’

‘En Colonel dan?’

‘Ik kan toch niet op Colonel rijden!’

‘Maar Colonel heeft de kleur van kastanjes.’

‘Ja! Ik kan écht niet op Colonel rijden, mama. En trouwens, hij is wild. Ik moet van paardrijden af. Ik moet echt van paardrijden af.’

‘We zullen zien,’ zucht Hella.

Ferdi heeft zijn koffie op. Hij steekt zijn vingers in een potje en gooit een paar balletjes stemgember in zijn mond. Ferdi klaagt altijd over een schorre keel. Volgens mij was het probleem opgelost als hij niet zoveel lulde, maar ja.

‘Ik ga. Voor het eerste uur nog de decors voor de voorstelling opstellen.’

‘Mag ik meerijden?’ vraag ik. Ferdi geeft les bij ons op school. Hij is de coole dramadocent waar iedereen mee wegloopt.

‘Je zit nog te eten en ik moet echt nu gaan.’ Hij geeft me een klapje tegen de zijkant van mijn hoofd. ‘Fietsen is goed voor je.’ Hij loopt naar de gang. ‘Toedelo, volkje.’

Hella staat van tafel op.

‘We zitten nog te eten,’ zegt Janne, maar deze keer luistert Hella niet.

‘Zij gaat toch ook mee?’ hoor ik haar vragen. ‘Die stagiaire?’

‘De hele sectie gaat mee.’ Zo te horen heeft Ferdi zijn helm al op.

‘Iedereen van CKV. Het is vrijwillig, maar wel een studiereis. Juist nuttig voor zo’n kind.’

Klik: kinbandje vast. Geen afscheidskus dus.

‘Ik snap het,’ zegt Hella. ‘Iris, toch?’

‘Ja. Is dat je probleem? Ben je jaloers?’

Hij klinkt bijna blij.

‘Natuurlijk niet,’ zegt Hella. ‘Als jij maar weet wat je doet.’

‘Als iedereen toch eens alles zo goed wist als jij.’

Ik weet hoe Hella nu kijkt. Niet-begrijpend. Na een korte stilte zegt ze: ‘Maar ik zit over de tweeling in.’

‘O, de tweeling.’ Ferdi zucht zo hard dat we het in de kamer horen. Ik kijk naar Janne – voelt ze die zucht nou echt niet? Maar ze geeft geen sjoege.

‘Later, oké?’ zegt Ferdi in de gang. ‘Ik ben weg.’

Ferdi gelooft niet in voorgeprogrammeerde liefkozingen. Soms omhelst hij Hella zomaar midden op de dag, ook wel eens waar iedereen het kan zien, op het balkon of midden op straat. Een enkele keer een aai of een klopje, ook voor Wessel en mij. Maar bijna nooit zoiets saais als afscheidskussen of welterustenkussen of totzienskussen. Voorgeprogrammeerd is nep, zegt Ferdi. Alleen spontaan is oké. Zo geeft hij ook les. Vindt iedereen chill.

Ik niet. Het is net zo nep als de rest.

Ik hoor Ferdi’s motor weggijden. Wessel kijkt op de klok van de televisie.

‘Tijd,’ zegt hij.

‘Afruimen,’ zeg ik.

Wessel begint.

‘Ik zit nog te eten,’ zegt Janne.

Hella komt binnen.

‘Opschieten, Janne. Ik hoor het busje al.’

‘Ik ruim wel af,’ zeg ik. Als de tweeling is opgerot kan ik misschien mijn moeder twee tellen spreken.

‘Maar ik zit nog te eten,’ herhaalt Janne.

‘Eet dan,’ zeg ik.

Janne maalt haar roggebrood met rookvlees weg, Wessel maakt de tafel om haar bord heen schoon en wast daarna wel twee minuten lang zijn handen, ik zet alles in de afwasmachine. Hella doet broodtrommels in rugzakken. Het duurt allemaal eindelijk.

Eindelijk dreutelt de tweeling de gang in. Ze zijn elf, maar ze kunnen als kleuters zo traag zijn.

Als de voordeur achter hen dichtgaat, roep ik: ‘Hella?’

Ze geeft geen antwoord en ik ga kijken. Ze leunt tegen de zijkant van de trap, met haar ogen dicht.

‘Ben je ziek?’ vraag ik.

Haar ogen gaan open, ze begint de trap op te lopen.

‘Doe niet zo raar.’

‘Ik wou vragen of ik niet naar dat...’

‘Nu, niet, Liesbeth. Héél even niet, alsjeblieft.’

Als mijn moeder mijn naam zegt, kan ik beter niet aandringen.

Ik smijt het bestek in de afwasmachine en klap de deur dicht. Klopt: soms maak ik lawaai.

‘Ik ga op kamp,’ zeg ik tegen Ellis, mijn schoolvriendin. Mijn enige vriendin eigenlijk. Ze is het enige meisje dat ik ken dat niet over kleren en jongens praat. Ze komt nooit bij ons thuis – ze is bang voor Wessel. Maar ik ben toch wel eens per week bij haar.

‘O? Wat voor kamp?’ vraagt Ellis.

‘Weet ik niet precies. Volgens mijn moeder is het iets met survivals.’

‘Cool.’

‘Ik heb helemaal geen zin in mijn eentje.’

Ellis hoort wat ik eigenlijk vraag.

‘Maar wij gaan met de camper naar de Noordkaap.’

‘Weet ik,’ zeg ik misnoedig. Ik was het even vergeten.

Ellis wil niet mee. Ik zou ook liever naar de Noordkaap gaan.

‘Veel leuker toch, op kamp,’ zegt ze. ‘Met andere kinderen, in plaats van met twee suffe ouders en een hond.’

Ik brom wat. Ellis weet niet wat een geluk ze heeft, met die suffe ouders en die hond.

‘Ik zou best willen ruilen.’

‘Ik zal ons opgeven voor *Puberruil*,’ zeg ik. ‘Komen we nog op televisie ook. Je wou toch beroemd worden?’

Ze schudt haar hoofd. ‘Helemaal niet. Ik wil wereldkampioen zwemmen worden, dat is wat anders.’

En daarna hebben we het over zwemmen en over sport en over gym en over spijbelen en dan gaat de bel.

Ik doe dezelfde test met Jeroen. Hij kijkt jaloers, want hij moet voor de honderdste keer naar Frankrijk.

‘Mazzelaar,’ zegt hij.

‘Ik heb geen zin,’ beken ik.

‘Echt niet? In survivalen? Je spoort niet, man,’ zegt Jeroen.

Dat hoor ik wel vaker. Maar van hem kan ik er niet goed tegen. We kennen elkaar sinds groep 1.

Bang zijn voor vreemde kinderen, op je dertiende. Misschien is het ook niet normaal.